Agatha Christie

Dublu clu

— Dar înainte de toate – nici un fel de publicitate, spuse domnul Marcus Hardman, poate pentru a paisprezecea oară.

Cuvântul publicitate intervenea în conversație cu regularitatea unui laitmotiv. Domnul Hardman era un om mic de statură, puțin plinuț, cu manichiură ireproşabilă şi o voce plângăreață de tenor.

În felul său, era oarecum o celebritate şi viața mondenă era profesia sa. Era bogat, dar nu din cale-afară şi-şi cheltuia banii cu tot zelul în căutarea plăcerilor sociale. Hobby-ul său era să fie colecționar. Avea şi înclinație spirituală pentru aceasta. Dantelă veche, evantaie vechi, bijuterii de când lumea – nimic modern sau nou pentru Marcus Hardman.

La chemarea sa urgentă, Poirot şi cu mine sosirăm tocmai când micuțul domn se zbătea în agonia nehotărârii. În împrejurările de față, a chema poliția i se părea îngrozitor. Pe de altă parte, a nu o chema însemna să accepți ideea pierderii unora dintre bijuteriile colecției sale. Se oprise la Poirot ca un compromis.

— Rubinele mele, domnule Poirot, şi colierul de smaralde, care se zice că a aparținut Caterinci de Medici. O, colierul de smaralde!

— Sunteți bun să-mi povestiți împrejurările în care au dispărut? Îi sugeră Poirot cu bunăvoință.

— Tocmai asta încerc să fac. Ieri, după-amiază, am organizat o

Agatha Christie

Dublu clu

— Dar înainte de toate – nici un fel de publicitate, spuse domnul Marcus Hardman, poate pentru a paisprezecea oară.

Cuvântul publicitate intervenea în conversaţie cu regularitatea unui laitmotiv. Domnul Hardman era un om mic de statură, puţin plinuţ, cu manichiură ireproşabilă şi o voce plângăreaţă de tenor.

În felul său, era oarecum o celebritate şi viaţa mondenă era profesia sa. Era bogat, dar nu din cale-afară şi-şi cheltuia banii cu tot zelul în căutarea plăcerilor sociale. Hobby-ul său era să fie colecţionar. Avea şi înclinaţie spirituală pentru aceasta. Dantelă veche, evantaie vechi, bijuterii de când lumea – nimic modern sau nou pentru Marcus Hardman.

La chemarea sa urgentă, Poirot şi cu mine sosirăm tocmai când micuţul domn se zbătea în agonia nehotărârii. În împrejurările de faţă, a chema poliţia i se părea îngrozitor. Pe de altă parte, a nu o chema însemna să accepţi ideea pierderii unora dintre bijuteriile colecţiei sale. Se oprise la Poirot ca un compromis.

— Rubinele mele, domnule Poirot, şi colierul de smaralde, care se zice că a aparţinut Caterinci de Medici. O, colierul de smaralde!

— Sunteţi bun să-mi povestiţi împrejurările în care au dispărut? Îi sugeră Poirot cu bunăvoinţă.

— Tocmai asta încerc să fac. Ieri, după-amiază, am organizat o mică petrecere – un ceai – o afacere neprotocolară, vreo şase persoane. Am mai făcut una sau două în perioada asta şi, deşi, poate n-ar trebui s-o spun, au avut mare succes. Muzică bună – Nacora la pian şi Catherine Bird, contralto australiană – în salonul cel mare. Ei bine, la începutul după-amiezii, le-am arătat musafirilor colecţia mea de bijuterii vechi. Le ţin într-un mic seif în peretele de acolo. Este aranjat ca un mic scrin, înăuntru cu un fundal de catifea colorată, pe care sunt dispuse bijuteriile. Apoi le-am arătat evantaiele expuse pe perete. După aceea, cu toţii ne-am îndreptat spre camera de muzică. Abia după ce plecaseră am descoperit că seiful fusese devalizat! Probabil că nu l-am închis ca lumea şi cineva a profitat de ocazie ca să-l golească de conţinut. Rubinele, domnule Poirot, colierul de smaralde – colecţia de o viaţă! Ce n-aş da să le recuperez! Dar nu vreau publicitate! Cred că înţelegeţi prea bine, nu-i aşa, domnule Poirot? Proprii mei musafiri, prietenii mei personali! Ar fi un scandal oribil!

— Cine a fost ultima persoană care a părăsit camera asta când v-aţi îndreptat spre salonul de muzică?

— Domnul Johnston. Îl cunoaşteţi? Milionarul sud-african. Tocmai a închiriat casa familiei Abbotbury din Park Lane. A întârziat câteva momente, îmi amintesc. Dar, desigur, o, sunt sigur că n-ar putea fi el!

— S-a întors vreunul dintre oaspeţii dumneavoastră în camera aceasta sub vreun pretext în timpul după-amiezii?

— Mă aşteptam la întrebarea aceasta, domnule Poirot. Trei dintre ei: contesa Vera Rossakoff, domnul Bernard Parker şi lady Runcorn.

— Povestiţi-ne despre ei.

— Contesa Rossakoff este o rusoaică încântătoare, membră a vechiului regim. A venit recent în Anglia. Mi-a spus la revedere şi am fost oarecum surprins s-o găsesc în această cameră, admirând aparent colecţia de evantaie.

Ştiţi, domnule Poirot, cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât mi se pare mai suspect. Nu sunteţi de acord?

— Extrem de suspect; dar hai să auzim şi despre ceilalţi.

— Ei bine, Parker a venit în cameră doar ca să ia o cutie cu miniaturi pe care doream să i le arăt doamnei Runcorn.

— Ceva şi despre doamna Runcorn?

Aş zice că doamna Runcorn este o femeie între două vârste, cu o extraordinară forţă de caracter, care-şi dedică cea mai mare parte a timpului diferitelor comitete de caritate. Ea s-a întors să-şi ia doar o geantă, pe care o lăsase undeva.

— Bien, monsieur, deci avem patru posibili suspecţi. Contesa rusoaică, nobila englezoaică, milionarul sud-african şi domnul Bernard Parker. Apropo, cine este domnul Parker?

Întrebarea păru să-l pună teribil în încurcătură pe domnul Hardman.

— El este… El… E un tânăr. De fapt, un tânăr pe care-l cunosc.

— Am înţeles suficient, răspunse Poirot grav. Cu ce se ocupă acest domn Parker?

— Este un tânăr din oraş…, poate, nu chiar din înalta societate, dacă pot să mă exprim astfel.

— Îmi permiteţi să vă întreb cum de v-a devenit prieten?

— Ei bine…,. Într-una sau două ocazii… Mi-a făcut anumite mici comisioane.

— Continuaţi, domnule, spuse Poirot.

Hardman se uita de parcă ar fi implorat milă. Evident că ultimul lucru pe care dorea să-l facă era să continue. Dar, cum Poirot păstra o tăcere inexorabilă, capitulă.

— Ştiţi, domnule Poirot, e cunoscut faptul că mă interesează bijuteriile vechi. Câteodată, există o bijuterie de familie pe care cineva vrea să o vândă, dar, reţineţi, nu trebuie niciodată să fie scoasă la licitaţie sau să ajungă în mâinile vreunui negustor. Dar, este cu totul altceva să-mi fie vândută mie personal. Parker aranjează detaliile unor

asemenea lucruri, ia legătura cu ambele părţi şi, astfel, este evitată orice mică încurcătură. El îmi aduce la cunoştinţă orice caz de acest tip. De exemplu, contesa Rossakoff a adus cu ea din Rusia nişte bijuterii de familie. Ea doreşte să le vândă. Bernard Parker este cel care urmează să aranjeze tranzacţia.

— Înţeleg, spuse Poirot gânditor. Şi implicit aveţi încredere în el?

— N-am avut nici un motiv să procedez altfel.

— Domnule Hardman, dintre aceste patru persoane, dumneavoastră pe care o suspectaţi?

— O, domnule Poirot, ce întrebare! V-am spus, Sunt prietenii mei. Nu-l suspectez pe niciunul. Sau poate pe toţi laolaltă, cum vreţi s-o luaţi.

— Nu sunt de acord. Suspectaţi pe unul din aceştia patru. Nu este contesa Rossakoff şi nici domnul Parker. Este lady Runcorn sau domnul Johnston?

— Mă încolţiţi, domnule Poirot, chiar asta faceţi. Doresc foarte mult să nu am scandal. Lady Runcorn aparţine uneia dintre cele mai vechi familii din Anglia; dar este adevărat, din nefericire, este foarte adevărat că mătuşa sa, lady Caroline, suferea de o afecţiune foarte neplăcută. Bineînţeles că toţi prietenii ei au fost înţelegători şi servitoarea sa a înapoiat linguriţele de argint sau ce-o fi fost cât se poate de rapid… Înţelegeţi situaţia mea penibilă!

— Deci, lady Runcorn a avut o mătuşă care era cleptomană? Foarte interesant! Îmi permiteţi să examinez seiful? Cu asentimentul domnului Hardman, Poirot împinse uşa seifului şi examina interiorul. Rafturile capitonate erau goale şi arătau dezolante.

— Nici chiar acum uşa nu se închide ca lumea, murmură Poirot, în timp ce o mişca încolo şi încoace. Mă întreb, de ce? A, dar ce-avem aici? O mănuşă prinsă în balama. Mănuşa unui bărbat.

I-o întinse domnului Hardman.

— Nu este mănuşa mea, declară acesta.

— Aha! Şi încă ceva! Poirot se aplecă cu îndemânare şi ridică un mic obiect de la baza seifului. Era o tabacheră făcută dintr-o ţesătură neagră lucioasă.

— Tabachera mea! Strigă domnul Hardman.

— A dumneavoastră? Nici vorbă, domnule. Acestea nu sunt iniţialele dumneavoastră.

El indică monograma încolăcită a două litere executate în platină.

Hardman o luă în mână.

— Aveţi dreptate, remarcă el. Seamănă foarte mult cu a mea, dar iniţialele sunt diferite. Un „B” şi un „P”. Doamne sfinte, Parker!

— Aşa s-ar părea! Spuse Poirot. Un tânăr cam distrat, mai ales dacă şi mănuşa este a lui. Aceasta ar reprezenta un dublu clu, nu-i aşa?

— Bernard Parker! Murmură Hardman. Ce uşurare simt! Domnule Poirot, vă las pe dumneavoastră să recuperaţi bijuteriile. Dacă apreciaţi că e cazul, puteţi să daţi chestiunea şi pe mâna poliţiei; dacă sunteţi convins că el este vinovatul.

— Vezi, prietene, îmi spuse Poirot, după ce am plecat împreună din casă, acest domn Hardman are o lege pentru nobili şi o altă lege pentru oamenii simpli. Eu, n-am fost încă înnobilat, aşa că sunt de partea celor simpli. Nutresc simpatie pentru acest tânăr. Toată discuţia a fost puţin curioasă, nu-i aşa? Hardman o suspecta pe lady Runcorn, eu pe contesă, şi pe Johnston şi tot timpul necunoscutul domn Parker era prada noastră.

— De ce i-ai suspectat pe ceilalţi doi?

— Parbleu! E un lucru atât de simplu să fii o refugiată rusoaică sau un milionar sud-african. Orice femeie poate pretinde că e contesă rusoaică; oricine îşi poate cumpăra o casă în Park Lane şi se poate prezenta ca milionar sud-african. Cine îndrăzneşte să-l contrazică? Dar observ că trecem prin Bury Street. Tânărul nostru prieten distrat

locuieşte aici. Haide să batem fierul cât e cald, cum se spune.

Domnul Bernard Parker era acasă. L-am găsit odihnindu-se pe nişte perne, îmbrăcat într-un halat curios, în culori roşu şi portocaliu. Rareori mi-a fost dat să-mi displacă cineva mai mult decât acest tânăr individ cu faţa lui albă efeminată şi vorbirea afectată din vârful limbii.

— Bună dimineaţa, domnule, îi spuse Poirot direct. Vin de la domnul Hardman. Ieri, la petrecere, cineva i-a furat toate bijuteriile sale. Permite-mi, domnule, să te întreb dacă aceasta este mănuşa dumitale?

Procesele mentale ale domnului Parker nu păreau prea rapide. Făcu ochii mari la vederea mănuşii, ca şi cum vroia să-şi adune minţile.

— Unde aţi găsit-o? Întrebă în cele din urmă.

— E mănuşa dumitale, domnule?

Domnul Parker păru să se hotărască.

— Nu, nu este, declară el.

— Dar, tabachera este a dumitale?

— Bineînţeles că nu. Eu am una de argint la mine.

— Foarte bine, domnule. Mă duc să las afacerea pe mâinile poliţiei.

— O, ştiţi, n-aş face asta, dacă aş fi în locul dumneavoastră, strigă domnul Parker, oarecum îngrijorat! Nişte ţipi ai naibii de antipatici, în poliţie. Aşteptaţi o clipă. Mă duc să-l văd pe bătrânul Hardman. Uite ce e… o, aşteptaţi o clipă.

Dar Poirot, plecă hotărât.

— I-am dat ceva de gândit, nu? Chicoti el. Mâine vom vedea ce s-a întâmplat.

Dar, ne-a fost dat să reluăm cazul Hardman chiar în acea după-amiază. Fără cel mai mic semn de prevenire, uşa se deschise brusc şi un vârtej sub formă umană intră peste noi, aducând cu ea o pereche de blănuri de samur (era rece cum numai o zi de iunie poate fi în Anglia) şi o pălărie extravagantă, cu nişte pene uriaşe. Contesa Vera Rossakoff era o persoană cam turbulentă.

— Dumneata eşti domnul Poirot? Ce-i cu toată mascarada asta? Îl acuzi pe bietul băiat! E o infamie. E scandalos, îl cunosc. E ca un puişor, ca un miel… N-ar fi în stare niciodată să fure. A făcut totul pentru mine. Şi-acum să stau să privesc cum e chinuit şi strivit?

— Spuneţi-mi, doamnă, aceasta este tabachera lui? Îi arătă Poirot obiectul din ţesătură lucioasă neagră.

Contesa se opri o clipă ca s-o inspecteze.

— Da, e-a lui. O ştiu bine. Şi ce-i cu asta? Aţi găsit-o în cameră? Am fost cu toţii acolo; i-o fi căzut atunci, cred. Ah, voi, poliţiştii, sunteţi mai răi decât gărzile roşii.

— Asta-i mănuşa lui?

— De unde să ştiu eu? Toate mănuşile-s la fel. Să nu încercaţi să mă opriţi… Trebuie lăsat liber. Nu trebuie să plutească nici un dubiu asupra lui. Dumneavoastră o să-l disculpaţi. O să-mi vând bijuteriile şi-o să vă dau mulţi bani.

— Doamnă…

— Ne-am înţeles, atunci? Nu, nu ne tocmim. Bietul băiat! A venit la mine cu lacrimi în ochi. „Am să te salvez, i-am spus; am să mă duc la acest om – la acest căpcăun, la acest monstru! Las-o pe Vera”. Deci, ne-am înţeles, am plecat.

Fără prea multă ceremonie, aşa după cum sosise, părăsi camera, lăsând în urma sa un parfum foarte puternic de natură exotică.

— Ce femeie şi ce blănuri! Am exclamat eu.

— A, da, sunt veritabile! Ar putea o contesă falsă să aibă blănuri adevărate? E o glumă, Hastings… Nu, cred că e cu adevărat rusoaică. Aşa, aşa deci, domnişorul Bernard s-a dus scâncind la ea.

— Tabachera e a lui. Mă întreb dacă şi mănuşa.

Cu un zâmbet, Poirot scoase din buzunarul său o a doua mănuşă şi o puse lângă prima. Nu era nici un dubiu că formau o pereche.

— De unde o ai pe a doua, Poirot?

— Era aruncată împreună cu un baston pe masa aflată în holul din Bury Street. Zău, un tânăr foarte distrat, acest

domn Parker. Bine, bine, mon ami, trebuie să investigăm totul. Măcar de formă să facem o scurtă vizită în Park Lane.

Nu mai e nevoie să spun că l-am însoţit pe prietenul meu. Johnston era plecat, dar am stat de vorbă cu secretarul său particular. Mi-a spus că Johnston sosise doar recent din Africa de Sud. Nu mai fusese niciodată în Anglia.

— Îl interesează pietrele preţioase, da? Întrebă la întâmplare Poirot.

— Minele de aur îi sunt mai la inimă, râse secretarul.

Poirot plecă de la întâlnire gânditor. Târziu în seara aceea, spre totala mea surpriză, l-am găsit studiind cu seriozitate o gramatică rusească.

— Pe toţi sfinţii, Poirot! Am exclamat, înveţi ruseşte, limba contesei, ca să conversezi cu ea?

— Fii sigur că nici n-o să asculte la engleza mea, prietene!

— Dar nu ştii, Poirot, că toţi ruşii bine crescuţi vorbesc franceza?

— Eşti o mină de informaţii, Hastings! O să încetez să mă mai mir de complicaţiile alfabetului rus.

Împinse cartea din faţa lui cu un gest dramatic. Nu eram cu totul satisfăcut. Era o luminiţă în ochii lui, pe care i-o cunoşteam de mult. Un semn invariabil că Hercule Poirot se simţea mulţumit în sinea lui.

— Poate că te îndoieşti că e cu adevărat rusoaică. Ai de gând s-o testezi? Am remarcat eu.

— A, nu, nu, e sigur rusoaică.

— Atunci…

— Dacă vrei să te distingi cu adevărat în acest caz, Hastings, îţi recomand, ca un ajutor preţios, cartea „Primii paşi în limba rusă”.

Apoi râse şi nu mai spuse nimic. Am luat cartea de pe jos şi m-am afundat în ea curios, dar n-am putut să dau de capăt remarcilor lui Poirot.

În dimineaţa următoare n-am primit nici o veste, dar aceasta nu părea să-l îngrijoreze pe micul meu prieten. La micul dejun şi-a anunţat intenţia de a-i face imediat o vizită

domnului Hardman. L-am găsit pe fluturele societăţii înalte acasă şi aparent, ceva mai calm decât în ziua anterioară.

— Ei bine, ce veşti ai domnule Poirot? Întrebă el cu nerăbdare.

Poirot îi întinse o bucăţică de hârtie.

— Aceasta este persoana care a luat bijuteriile, domnule. Să aduc treaba la cunoştinţa poliţiei? Sau aţi prefera să vă recuperez bijuteriile, fără să implic poliţia?

Domnul Hardman se uita uluit la hârtie. In cele din urmă îi reveni glasul.

— Uluitor. Aş prefera extrem de mult să nu iasă scandal. Vă dau carte blanche, domnule Poirot. Sunt sigur că veţi fi discret.

Următorul nostru gest a fost să oprim un taxi pe care Poirot l-a îndreptat spre hotelul Carlton. Acolo a întrebat de contesa Rossakoff. După câteva minute am fost introduşi în apartamentul doamnei. Veni să ne întâmpine cu mâinile întinse, îmbrăcată într-un négligée minunat, cu un design ciudat.

— Domnule Poirot! Exclamă ea. Aţi reuşit? L-aţi dezvinovăţit pe bietul copil?

— Doamnă contesă, prietenul dumneavoastră, domnul Parker, este la adăpost sigur de arestare.

— Ah, doar sunteţi micuţul om inteligent! Superb! Şi aşa de repede.

— Pe de altă parte, i-am promis domnului Hardman că bijuteriile îi vor fi returnate astăzi.

— Chiar?

— De aceea, doamnă, vă voi fi extrem de obligat dacă mi le veţi înmâna fără întârziere. Îmi pare rău că vă grăbesc, dar ţin un taxi în cazul în care va fi necesar să mă duc la Scotland Yard; şi noi, belgienii, madame, suntem economi din fire.

Contesa aprinse o ţigară. Câteva secunde rămase perfect liniştită, suflând rotocoale de fum şi privind ţintă la Poirot. Apoi izbucni în râs şi se ridică. Se duse spre birou, deschise

un sertar şi scoase o geantă de mătase neagră. I-o întinse cu naturaleţe lui Poirot. Când vorbi, tonul ei era foarte senin şi firesc.

— Noi, ruşii, suntem, dimpotrivă, risipitori din fire, spuse ea. Şi, pentru asta, din nefericire, trebuie să ai bani. Nu e nevoie să vă uitaţi înăuntru. Sunt toate acolo.

Poirot se ridică.

— Vă felicit, doamnă, pentru inteligenţa şi promptitudinea dumneavoastră.

— Ah! Dar, din moment ce ţineţi taxiul să vă aştepte, ce altceva aş putea face?

— Sunteţi foarte amabilă, doamnă. Mai rămâneţi mult la Londra?

— Mă tem că nu – datorită dumneavoastră.

— Primiţi scuzele mele.

— Poate ne vom întâlni din nou în altă parte.

— Aşa sper.

— Eu nu! Exclamă contesa, râzând. Vreau să vă fac un mare compliment: Sunt puţini oameni în lume de care mă tem. La revedere, domnule Poirot.

— La revedere, madame la comtesse. A, scuzaţi, am uitat! Daţi-mi voie să vă înapoiez tabachera dumneavoastră.

Şi cu o plecăciune, el îi înmână micul obiect din ţesătură neagră lucioasă, pe care îl găsisem în seif. Ea îl acceptă fără să-şi schimbe expresia de pe faţă, doar ridică dintr-o sprinceană şi murmură: înţeleg!

— Ce femeie! Îmi zise Poirot entuziasmat în timp ce coboram scările. Mon Dieu, quelle femme! Nici un cuvânt de ceartă, de protest, de supărare! O privire rapidă şi a apreciat în mod corect poziţia în care se afla. Îţi spun, Hastings, o femeie care poate accepta înfrângerea în felul ăsta – cu un zâmbet liniştit – ajunge departe! E periculoasă, are nervi de oţel; ea… El se împiedică rău de tot.

— Dacă poţi să reuşeşti să-ţi mai moderezi entuziasmul şi să te uiţi pe unde mergi ar fi mai bine, i-am sugerat, întrebându-l: când ai suspectat-o prima dată pe contesă?

— Mon ami, mănuşa şi tabachera – dublul clu, să-i spunem – m-au îngrijorat. Bernard Parker ar fi putut cu uşurinţă să lase una sau alta, dar nu pe amândouă. Ah, nu, asta ar fi însemnat că este prea distrat! În acelaşi timp, dacă altcineva le pusese acolo ca să-l încrimineze pe Parker, un clu ar fi fost suficient – tabachera sau mănuşa – dar nu amândouă. Aşa că am ajuns la concluzia că unul dintre cele două nu-i aparţinea lui Parker. Am crezut la început că tabachera era a lui şi că mănuşa nu. Dar, când am descoperit perechea mănuşii, mi-am dat seama că era invers. Atunci, a cui era tabachera? Clar, nu-i aparţinea doamnei Runcorn. Nu i se potriveau iniţialele domnului Johnston? Numai dacă se afla aici sub un nume fals. Am vorbit cu secretarul său şi am înţeles imediat că totul era clar şi deasupra oricărei bănuieli. Nu exista vreo reticenţă în legătură cu trecutul domnului Johnston. Atunci, contesei? Se presupunea că ea ar fi adus bijuterii din Rusia; ea trebuia să ia pietrele din colecţie şi-ar fi fost extrem de greu să fie identificate vreodată. Ce putea fi mai uşor pentru ea decât să ia o mănuşă de-a lui Parker din hol, în ziua aceea şi s-o vâre în seif? Dar, bien sur, nu intenţiona să-şi scape propria sa tabacheră.

— Dar dacă aceasta era a ei de ce avea „B. P.” pe ea? Iniţialele contesei sunt „V. R.”. Poirot zâmbi cu blândeţe.

— Exact, mon ami; dar în alfabetul rus B este V şi P este R.

— Ei bine, nu puteai să te aştepţi de la mine să ghicesc asta. Nu ştiu ruseşte.

— Nici eu, Hastings. De aceea am cumpărat cărticica şi ţi-am atras atenţia asupra ei.

El oftă.

— Remarcabilă femeie! Am sentimentul, prietene, un sentiment foarte puternic, că am s-o întâlnesc din nou. Mă întreb unde?

SFÂRŞIT